

Godtgjøring til tillitsvalgte – oppdatering (Organisasjonshåndbok s 46-47)

Tillitsverv koster - både tid og utgifter til telefon, reiser m.m. De som belastes mest, må så langt som råd er, få et vederlag. Tillitsvervet må likevel ses på som et ansvar som går på omgang mellom medlemmene, og hvor belastningen jammes ut over tid.

De fleste lokallagene gir godtgjøring til lederen gjennom et årsmøtevedtak på en fast sum. Andre i styret får dekket eventuelle utgifter etter regning. Utbetaling av honorar er å oppfatte som lønnsutbetaling, og er dermed oppgave- og skattepliktig. Også andre former for utgiftsgodtgjøring kan være oppgavepliktig. Lokallaget får i slike tilfeller et ansvar for lønnsinnberetning, skattetrekk, innbetaling av arbeidsgiveravgift o.l. Det er viktig at lokallaget er oppmerksom på konsekvensene når det vurderer ulike former for godtgjøring. Det bør innhentes råd fra f.eks. regnskapskontoret eller likningskontoret.

Samlet lønnsutbetaling og trekkpliktige utgiftsgodtgjøring som ikke overstiger kr 4 000,- fra en organisasjon til en person i løpet av året, er fritatt for beskatning, og skal heller ikke lønnsinnberettes på den enkelte. Overstiger slike utbetalinger kr 4 000,- blir *hele* beløpet skattepliktig. For utbetalinger under kr 4 000,- skal det ordinært betales arbeidsgiveravgift. Utbetalinger til selvstendig næringsdrivende skal likevel ikke belastes med arbeidsgiveravgift når oppdraget er utført som ledd i næringsvirksomheten.

Såkalt trekkfri utgiftsgodtgjøring etter statens satser, som utbetales for å dekke utgifter en tillitsvalgt har hatt, er skattefrie. Slik trekkfri utgiftsgodtgjøring er f.eks. kilometersats for bruk av bil, og diett under reiser. Ved utbetaling inntil kr 10 000,- blir det ingen innberetning. Overstiger beløpet kr 10 000,- skal hele beløpet innberettes. Hvis godtgjøringen overstiger statens satser, skal det beløpet som overstiger statens satser innberettes som en trekkpliktig godtgjøring.

For fri telefon gjelder skattepliktige sjablonbeløp. For godtgjøring av én elektronisk kommunikasjonstjeneste vil den delen av utgiftene som ligger i intervallet mellom kr 1 000,- (skattefritt grunnbeløp) og kr 5 000,-, dvs. kr 4 000,- pr år, være skattepliktig. For godtgjøring av to eller flere elektroniske tjenester vil den delen av utgiftene som ligger i intervallet kr 1 000,- til kr 7 000,-, altså kr 6 000,-, være skattepliktig. Hvis arbeidsgiver bare har dekket elektronisk tjeneste i deler av året, blir beskatningen foretatt på grunnlag av antall hele og påbegynte måneder tjenesten har vært dekket. Det forutsettes uansett at originale bilag leveres. Hvis elektroniske tjenester blir helt eller delvis dekket av arbeidsgiver uten at de originale bilagene fra kommunikasjonsleverandøren blir innlevert, må dekningsbeløpet innberettes som en trekkpliktig godtgjøring.

Årsmøtet i lokallaget bør behandle hvilke former for og størrelse på godtgjøring som skal gis. Det kreves ikke årsmøtevedtak for å kunne utbetale beløp til dekning av ordinære utlegg etter regning, men det kan likevel være nyttig å ha årsmøtet bak seg i utformingene av prinsippene for kostnadsdekning.

Fast godtgjøring til lederen bør være foreslått med en sum fra valgkomiteen. Mangler lokallaget en mer prinsipiell avklaring på godtgjøring til tillitsvalgte, kan årsmøtet eller styret be valgkomiteen legge fram forslag for årsmøtet.

Satser for godtgjøring

Hva er rimelige satser for godtgjøring til lokallagsleder? Bør det gis godtgjøring til andre tillitsvalgte? Svaret avhenger av størrelsen på lokallaget, arbeidsbelastningen på de tillitsvalgte og økonomien i lokallaget. I et lite og oversiktlig lokallag vil de fleste medlemmene måtte ta sin tårn på ett eller annet tidspunkt. Da er det lettere å argumentere med at tillitsvervet er en del av dugnaden for å holde lokallaget i gang, enn det vil være i et lag med flere hundre medlemmer med svært stor arbeidsbelastning på lederen og de andre i styret.

Lederen bør normalt kunne ha en fast godtgjøring - minimum i form av utgiftsgodtgjøring for telefon. Andre styremedlemmer bør eventuelt kunne få dekket sine kostnader etter regning. Det kan likevel være aktuelt å vurdere en fast godtgjøring til kassereren, som i mange lag har en arbeidskrevende oppgave.

(Oppdatering til s 46-47 i Norges Bondelags Organisasjonshåndbok – 1. desember 2009)